

Stor idérigdom i Syd- og Sønderjylland:

Projekter i Tønder og på Mandø får støtte fra Realdania-kampagnen Stedet Tæller

Nedlagte skoler der bliver forvandlet til lokale forsamlingssteder i Tønder. Og Mandø-turisme med udgangspunkt i fx et nyt velkomsthuse for at undgå flere skæmmende traktorspor og ødelæggelser af byens centrum. Disse to projektidéer med rødder i Syd- og Sønderjylland får i dag tildelt hver 125.000 kr. i støtte fra Realdania til videre udvikling. Det sker i forbindelse med Realdania-kampagnen Stedet Tæller, som frem til 2016 sætter fokus på yderområdernes stedbundne potentialer. De to projektidéer fra hhv. Esbjerg og Tønder Kommuner får tildelt støtte i hård konkurrence med over 120 indsendte projektidéer til kampagnens første udbudsrunde, hvor i alt 25 projektidéer får støtte. Det store ansøgerfelt vidner om, at yderområderne – ikke mindst i Syd- og Sønderjylland - bobler og sprudler af idéer til at udvikle og udnytte de enkelte lokalområders særlige kvaliteter.

Projektmagere fra Syd- og Sønderjylland løfter i flok

"Vi er glade for, at kampagnen Stedet Tæller har afstedkommet nogle gode og solide projektidéer fra Syd- og Sønderjylland. Det vidner om, at der er masser af lokale kræfter, der er parate til at aktivere de helt unikke kvaliteter, som man kun finder på de kanter. De projektidéer, vi har modtaget fra projektmagere fra Syd- og Sønderjylland, er desuden rige på kreativitet og lokalt engagement, ligesom de demonstrerer evnen til at løfte i flok på tværs af kommuner, turismeerhverv, lokale beboere og andre aktører," siger Hans Peter Svendler, direktør i Realdania.

Tønder Kommune ønsker med projekt *Nyt liv i gamle skoler* sammen med lokale aktører at bringe nye aktiviteter ind i landsbysamfundenes lukkede skoler og genskabe skolebygningens funktion som samlingssted i lokalsamfundene. Projektet kan demonstrere, hvordan bygninger, som tidligere har været ramme om mange menneskers liv og aktiviteter, kan blive mødested igen.

På Mandø, hvor der hvert år kommer omkring 80.000 besøgende, har udviklingen sat sine spor - ikke mindst fordi de fleste turister ankommer i store traktorbusser. Tunge køretøjer, der forvolder skader på huse, vejen og de grønne plæner og efterlader et lidt sørgeligt billede af den ellers meget karakteristiske og smukke landsby. Nu vil beboerne sammen med Esbjerg Kommune udvikle et projekt, der sætter fokus på at fremme landsbyens udtryk og give turisterne en bedre oplevelse af og indsigt i Mandø. Samtidig skal landsbyen sikres fysisk, så de store traktorbusser ikke ødelægger centrum. Projektet lægger i første omgang op til etablering af et velkomsthuse eller omlægning af vejen.

"De to projektidéer fra Tønder og Mandø giver nogle spændende bud på, hvordan kulturhistoriske, landskabelige og bygningskulturelle potentialer kan udnyttes til gavn for mange mennesker. Begge idéer er oplagte bud på, hvordan stedbundne potentialer kan være med til at styrke livskvaliteten lokalt i Danmarks yderområder," siger Hans Peter Svendler.

Mulighedernes Danmark og kvalitet i kysternes turistbyer

Realdania har med Stedet Tæller afsat i alt 115 mio. kr. til at støtte konkrete, fysiske projekter, ligesom der også er afsat midler til formidling af viden og inspiration til kommuner, turismeerhverv og aktører i yderområder. Støtten til de 25 projektidéer er fordelt på to af kampagnens tre fokusområder: *Mulighedernes Danmark* og *Kvalitet i kysternes turistbyer*.

15 projekter, heraf et i Tønder, er udvalgt inden for fokusområdet *Mulighedernes Danmark*, der sætter fokus på de stedbundne potentialer som afsæt for bæredygtig udvikling. 10 projekter, heraf et på Mandø, er udvalgt inden for fokusområdet *Kvalitet i kysternes turistbyer*, der fokuserer på høj kvalitet i kystbyernes byggede miljø, og på hvordan dette kan gavne turismeudvikling og lokale borgere.

Frem til oktober 2012 arbejder alle 25 projekter med projektudvikling sammen med deres rådgivere. Desuden bliver alle indbudt til en fælles workshop, der kan give inspiration til udviklingen af projekterne. I november 2012 udvælges ca. 12-13 af projekterne, som får tildelt midler til realisering inden for en samlet ramme på 37 mio. kr.

Læs mere om kampagnen og de udvalgte projektidéer på www.stedet-taeller.dk.

Yderligere information:

Projektleder Karen Skou, Realdania, telefon 70 11 66 66
Direktør Thomas Martinsen, Dansk Bygningsarv, telefon 22 46 71 70

FAKTA

Stedet Tæller bygger videre på de positive erfaringer fra projekter, som Realdania tidligere har støttet. Det gælder for eksempel herregården Knuthenlund på Lolland, hvor en stærk tradition for mejeriprodukter kombineret med økologi, traditionelt håndværk og lokal forarbejdning danner afsæt for innovativ fødevareproduktion og nye arbejdspladser i historiske omgivelser.

Eller Klitmøller, der har gjort Jammerbugtens bølger til omdrejningspunktet for en surferstrand i verdensklasse samtidig med at det oprindelige fiskermiljø er bevaret. Filosofien er at tage udgangspunkt i de unikke stedbundne potentialer som afsæt for bæredygtig udvikling – og dermed få det enkelte områdes særlige kvaliteter frem.

Hvad er et yderområde?

I kampagnen Stedet Tæller forstås yderområder som de kommuner og ikke-brofaste øer, der er omfattet af den differentierede planlov, kategoriseret som yderkommuner i forhold til uddeling af landdistriktsmidler af Fødevareministeriet og/eller kategoriseret som yderområder og overgangsområder i forhold til EU's strukturfondsmidler.

Om stedbundne potentialer:

Stedbundne potentialer er udviklingsmuligheder med afsæt i de unikke kvaliteter ved et bestemt sted. Det kan være kulturarv i bygninger og landskaber, nærhed af storslåede naturområder eller en levende lokal håndværkstradition. Stedbundne potentialer kan også være lokal kultur, lokale værdier og selvforståelse, lokal viden og sociale netværk, der er opstået over tid på et sted.

Om kampagnen Stedet Tæller:

Med den 5-årige kampagne Stedet Tæller viser Realdania nye veje til, hvordan man kan forbedre livskvaliteten i yderområderne med udgangspunkt i de særlige kvaliteter og potentialer, som findes netop her. Realdania har med kampagnen afsat i alt 115 mio. kr. til at støtte konkrete, fysiske projekter, ligesom der også er afsat midler til formidling af viden og inspiration til kommuner, turismeerhverv og aktører i yderområder. www.stedet-taeller.dk/

Om de to vinder-projektidéer i Syd- og Sønderjylland:

Nyt liv i gamle skoler – Tønder Kommune

På et år er antallet af folkeskoler i Danmark faldet med 159, så der fra starten af skoleåret 2011/12 var 1.352 folkeskoler tilbage på landsplan. Og flere skolelukninger følger formentlig i de kommende år. Ét af de steder, hvor man ser udviklingen særligt tydeligt er i Tønder Kommune, hvor der på grund af faldende indbyggertal er lukket otte landsbyskoler siden 1. august 2011.

Men lukkede skolebygninger giver også nye muligheder, og Tønder Kommune er allerede i gang med at undersøge, hvad de tomme bygninger kan bruges til. Kommunen gennemfører nu projektet

Bevægelse i alle planer, som nytænker bevægelsesmulighederne i to landsbyer med nedlagte skoler. Og sideløbende kører projektet *Rejseholdet*, som består af et team fra kommunen, der rejser rundt for at undersøge skolebygningernes muligheder.

Skolen har stadig betydning

Med projekt *Nyt liv i gamle skoler* vil Tønder Kommune puste nyt liv i de nedlagte skolebygninger sammen med de lokale aktører og med et nyt indhold genskabe deres betydning som mødesteder. Konkret skal projektet føre til udvikling af forretningsplaner for hver enkelt skolebygning. Idéen er at skabe nye funktioner, der er tilpasset de enkelte bygninger og lokalsamfunds stedbundne ressourcer og at udvikle en metode til, hvordan man igen kan skabe liv i de tomme skolebygninger til gavn for flere landsbyer i oplandet.

Vision: At puste nyt liv i de nedlagte skolebygninger og med et nyt indhold genskabe deres betydning som fysisk samlingssted for lokalsamfundet.

Hovedgreb: At udvikle en ny metode og konkrete, situationsbestemte forretningsplaner for de lukkede skolebygninger med udgangspunkt i hvert sted.

Organisation: Tønder Kommune er ansøger. Der nedsættes en styregruppe med relevante aktører fra kommunen, lokalområderne og erhvervslivet.

Læs mere på www.stedet-taeller.dk

Kontaktperson for yderligere information og interview vedr. projektidéen:

Mette Jønnes Larsen, Tønder Kommune. Tlf. 5168 0073. Mail: mela@toender.dk

Mandø-turisme på stedets præmisser - Esbjerg Kommune

Mandø rummer et unikt kulturmiljø. Stedet har længe været et yndet turistmål, og det er en udvikling, som har sat sine spor. Nu vil Esbjerg Kommune og Mandøs beboere skabe et bedre startpunkt for de besøgende og sætte fokus på bevaring af centrum i øens eneste landsby.

Mandø besøges hvert år af omkring 80.000 besøgende, og udviklingen har sat sine spor - ikke mindst fordi de fleste turister ankommer i store traktorbusser. Tunge køretøjer, der forvolder skader på huse, vejen og de grønne plæner og efterlader et lidt sørgeligt billede af den ellers meget karakteristiske og smukke landsby.

Velkommen til Mandø

Nu vil beboerne på Mandø sammen med Esbjerg Kommune udvikle et projekt, der sætter fokus på at fremme landsbyens udtryk og give turisterne en bedre oplevelse af og indsigt i Mandø. Samtidig skal landsbyen sikres fysisk, så de store traktorbusser ikke ødelægger centrum.

Projektet lægger i første omgang op til etablering af et velkomsthuse eller omlægning af vejen, og i den videre konceptudvikling skal løsningen på øens udfordringer konkretiseres yderligere.

Et bedre startpunkt

Projektet er udvalgt til videreudvikling i kampagnen, fordi det kan vise, hvordan en velbesøgt kystturismested kan løse trængselsproblemer i højsæsonen. Samtidig har det potentiale til at højne hele oplevelsen af Mandø ved at skabe et bedre startpunkt for de besøgende.

Pressemeddelelse

15. marts 2012

Vision: At fremtidssikre Mandø By og undgå, at traktorbusser ødelægger landsbyens centrum.

Hovedgreb: Projektudvikling med fokus på formidling af øen og dens historie, evt. ved etablering af et velkomsthuse eller omlægning af vejen.

Organisation: Esbjerg Kommune er ansøger i samarbejde med Mandø Fællesråd. Andre samarbejdspartnere er bl.a. LAG Esbjerg, Småøernes Lokale Aktionsgrupper og Ribe Turistbureau.

Læs mere på www.stedet-taeller.dk

Kontaktperson for yderligere information og interview vedr. projektidéen:

Hans Kjær, Esbjerg Kommune, Teknik og Miljø. Tlf. 7616 1300. Mail: hankj@esbjergkommune.dk